

Бошқасини тополмаса қабр бор масжидда намоз ўқиладими?

Савол: Ё ичида ёки ортида ёки ён чеккасида қабрлар бўлган масжидларда намоз ўқишдан узга чора тополмай қолган киши нима қиласди? Маълумки, ушбу қабрларга бир қанча замонлар бўлган ва ёдга олинмай қўйилган. Ушбу маҳалла ёки қишлоқда шундан бошқа масжид йўқ.

Жавоб: Қабрлари бор масжидларда намоз ўқиш жоиз эмас. Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг ушбу қавлларига биноан: «*Яҳуд ва насороларга Аллоҳнинг лаънати бўлсин. Пайғамбарларининг қабрларини масjid қилиб олишиди*». Муттафақун алайҳ. (Бухорий (1390), Муслим (531), Насойй (703), Аҳмад (6/121) ва Доримий (1403)). У киши соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг ушбу қавллари: «*Қабрлар устига ўтирганлар ва үларга қараб-(юзланиб) намоз ўқиманлар*». Муслим ўз «Саҳиҳ»ларида ривоят қилдилар. (Муслим (972), Термизий (1050), Абу Довуд (3229) ва Аҳмад (4/135)). Бу унинг аҳли учун ширкка ва Аллоҳ субҳанаҳу билан бирга үларга ҳам ибодат қилишларига воситадир. Кимки қабр устига қурилган ушбу масжиддан бошқасини топмаса, батаҳқиқ, у қабрлардан холий бўлган бошқа ўринда намоз ўқийди. Аллоҳнинг ери кенг. Дарҳақиқат, Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва саллам шундай дедилар: «*Ер мен учун масjid ва покиза қилиб берилди*» (Бухорий (438) ва Насойй (736)).

Тавфиқ Аллоҳдан. Аллоҳ таоло пайғамбаримиз Мұхаммадга, у кишининг аҳли-оила ва саҳобаларига саловату саломлар йўлласин.

Илмий Тадқиқотлар ва Фатво Берии Доимий Қўмитаси
Фатво: (18224)-рақам остидаги фатвонинг 1-саволи. ([5/249](#)).

Raис: Абдулазиз ибн Абдуллоҳ ибн Боз
Raис ноиби: Абдулазиз Оли Шайх
Аъзолар: Солиҳ ал-Фавzon, Бакр Абу Зайд

Манба: [Тавхид форуми](#)